

Gk.71; Ex.12:1-13/21-42; Ps.105:17,21; Ps.136:1,9,10,18,21; Opw.354; Gk.176b; Gk.169:2,5; Gk.109:1,4

Eindelijk bevrijd, door de HERE!

1. De bevrijding in '45 spreekt nog steeds tot de verbeelding. Herdenkingen, de laatste veteranen, een eervolle begrafenis voor een alsnog gevonden piloot. Bevrijding!
2. Het laatste stukje voor de bevrijding uit slavernij is een intens gebeuren en een ecologische ramp. De eerste twee plagen kan satan (via Farao) ook nadoen. Daarna niet meer. Vanaf plaag 4 vinden de rampen niet meer plaats in Gosen. Na plaag 5 verhardt Farao zich. Door vernedering van Egyptische goden (Nijl, zon, Farao) laat de HERE zien wie de echte God is. Plaag 9 duisternis (dood, Gods afwezigheid) bereidt plaag 10 voor.
3. De tiende plaag is een intens gebeuren. Die plaag vindt zowel in Egypte als ook in Gosen plaats! Het vraagt om geloof en daadkracht. Een éénjarig dier moet geslacht, bloed moet aan de deurpost en het volk moet gehaast eten. Ternauwernood worden ze gered dankzij het bloed: God gaat sparend voorbij. Wat een drama in Egypte! Er sterven eerstgeborenen. Een heftige geschiedenis? Ja! Maar Farao is de schuldige en bovendien is er genade en trekken er heel wat mensen uit Egypte mee uit Egypte (12:38).
4. Het is hier de HERE tegen satan (Ex.12:12). De satan wil als god zijn, knechtje farao idem. Het rijk van het leven tegen het rijk van de dood. De HERE wil door deze uitleiding aan iedereen laten zien dat Hij de enige, levende God is en de machtig(st)e Bevrijder!
5. Dezelfde strijd is nog steeds aan de gang, zie Op.15-16. Bijbelse patronen herhalen zich. Daarom gedenken wij altijd weer ons 'Paaslam' als we Avondmaal vieren. Ternauwernood zijn ook wij ontsnapt aan de dood. Bittere kruiden en een nachtwake bij de Pesach-viering maakt duidelijk dat gedenken niet alleen maar leuk en gezellig is. We vieren het als volk ('gemeente van de Here Jezus Christus') want het paaslam werd in zijn geheel opgediend (Ex.12:8) maar ook persoonlijk (Ex.12:26)! We vergeten de grote daden van de HERE zo snel, zie het volk in de woestijn. Daarom is het belangrijk onze bevrijding te blijven gedenken en de lofzang gaande te houden. Ook moeten we de zuurdesem uit ons leven wegdoen. Dat wil zeggen dat we ons leven aan de HERE wijden (1Cor.5), onze bevrijding vieren en onze Bevrijder aanbidden. Doe je mee?

Gesprekspunt, kindfragment, citaten, bijbelrooster

1. In het gewone, dagelijkse leven beseffen dat je op het nippertje bevrijd bent. Hoe doe je dat? Wat heb je daar voor nodig? Heb het daar eens over met Hem en met elkaar.
2. ☺☺☺☺: voor de kinderen: de H . re G . d is de all . rst . rkste! D . t h . . ft de gemene F . rao gem . rkt en . . k Gods eigen volk. Jij b . nt ook G . ds kind! G s!
3. 'Ex.5,2: ik ken Hem niet en dat laat God niet over zijn kant gaan. De Sovjet-Unie heeft het geprobeerd, de dood heeft het geprobeerd. Maar ook de dood zal ondervinden wie de HERE is en worden verslonden in de overwinning van Christus. Wat de HERE met de farao gaat doen, is als het ware een generale repetitie van wat er uiteindelijk zal gebeuren met alle machten die zich tegen Hem verheffen. Het boek Openbaring geeft daar een tekening van. Toch overwint de genade'
4. 'Afgoden willen best een plaatsje inruimen voor een collega-god in een gezamenlijk pantheon. Als Jahwe zich gepresenteerd had als een van hen, zou de farao best bereid geweest zijn Hem in de gelederen van de goden op te nemen en dan was er wel een compromis mogelijk geweest. Maar de HERE presenteert zich als de enige God. Hij kwam met een absolute claim op zijn volk en als Degene aan wie iedereen gehoorzaamheid verschuldigd is. Dat is vandaag nog net zo. Als Zijn exclusiviteit ter sprake komt, stuit Hij op verzet'
5. **Bijbelrooster:** zondag Ex.12:14-20/43-51; maandag Ex.13; dinsdag Op.15; woensdag Op.16; donderdag 1Kor.5 (6-8); vrijdag 1Kor.10 (17); zaterdag over protest uit Egypte tegen Farao: Ex.8:15; 9:20; 10:7; 11:3. Liefhebbers: als god willen zijn: Gen.11:1-9+ Dan.11:36vv+2Thess.2:3-4; Joh.1:29-36; Joz.2 (9-11); Ps.105 (23-28); Ps.136 (10-12)

Ds.G.J.Klapwijk, Zwolle-Berkum, 25 augustus '19

**Gk.71; Ex.12:1-13/21-42; Ps.105:17,21; Ps.136:1,9,10,18,21; Opw.354;
Gk.176b; Gk.169:2,5; Gk.109:1,4**

Blok 1. Het is weer volop de tijd van herdenkingen.

Een compleet oud vliegveld is nagebouwd en oude vliegtuigen vliegen weer over.

Het blijft ons aanspreken: de tijd van '40- '45.

Veteranen die nog steeds, zolang het kan, met de parachute naar beneden komen om een en ander na te bootsen.

We zijn verbaasd dat mensen uit andere landen hun leven op het spel hebben gezet en we doen er veel voor om die graven van overledenen netjes bij te houden.

Onlangs werd gegraven naar een vliegtuig dat was neergehaald door de Duitsers om de piloot alsnog een eervolle begrafenis te kunnen geven.

Want wat is het gaaf dat we bevrijd werden!

En wat is het bijzonder dat mensen hun leven daarvoor gegeven hebben.

Als Canadees je leven geven om Nederland te bevrijden: zou jij het doen?

Zij hadden grotere idealen dan hun eigen belang....

En velen van ons, ook jongeren, beseffen hoe mooi het is als je mag leven in vrijheid!

Wat een voorrecht. Waar je soms maar al te gemakkelijk weer aan gewend raakt...

Als op school een veteraan komt vertellen over hoe het was in de oorlog hangen ze aan (meestal) zijn lippen.

Blok 2. We staan vandaag stil bij een zeer indrukwekkende bevrijding.

Gods volk, slaven geworden van de Egyptische Farao, wordt bevrijdt door de HERE zelf.

Met indrukwekkende tekenen, met indrukwekkende macht, met indrukwekkende liefde.

Omdat mijn vorige preek stopte bij Exodus 6 is het wel goed om kort stil te staan bij wat er gebeurde, voordat het volk uit Egypte trok (Exodus 12).

Na 10 plagen liet Farao het volk van God eindelijk gaan!

De plagen in Egypte, zeg maar rustig de rampen in Egypte staan voor een complete ecologische ramp. Zo werd de Farao steeds verder onder druk gezet, gedwongen om het volk te laten gaan. Steeds duidelijker ging hij ervaren dat dit slavenvolk een God heeft die het voor hen heeft opgenomen. Via deze 10 zeer heftige rampen. En denk erom: HIJ ZAL ER ZIJN!

Dat doet de HERE Zelf en het gaat over zijn eigen schepping.

Een Nijl vol bloed, steekvliegen, kikkers pest, hagel die vernietigt...

Hoe bijzonder is deze weg om het slechte in zijn eigen wereld weg te krijgen.

En is het je wel eens opgevallen dat de tovenaars in Egypte de eerste twee wonderen zo na kunnen doen?

Occulte tovenaars, in de ban van de satan en daarom in dienst van de farao.

Wat een macht heeft de boze. In Openbaringen krijgt hij het getal 666, daar waar Gods volmaaktheid wel met het getal 7 wordt weergegeven.

Dus heel machtig zijn deze boze lieden maar bij plaag 3 lukt het hen niet meer.

En vanaf ramp 4 gaat de rampspoed aan het volk Israël in Gosen voorbij.

Vanaf ramp 5 verhardt de HERE het hart van Farao zodat deze het ook niet meer opgeeft. Om uiteindelijk Gods macht duidelijk te maken. Maar voor alle helderheid: het is in eerste instantie Farao zelf die zich verhardt!

De laatste ramp voor de uittocht betreft 3 dagen en nachten duisternis.

Probeer het je eens voor te stellen. Niet even een uur of een nacht maar veel langer.

Duisternis staat in de Bijbel voor dood en voor godverlatenheid.

Denk aan Golgotha, aan de 3 uur duisternis als de Here Jezus aan het kruis hangt.

Verschrikkelijk. Als je er middenin zit weet je ook niet of en wanneer het misschien nog een keertje ophoudt. Dood, donker, angstaanjagend, godloos...

De Nijl, de zon en de farao werden allen als god aanbeden in Egypte en wat laat de HERE hier zijn overmacht zien!

Je kunt wel zeggen dat het een voorbereiding is voor die laatste ramp.....

Blok 3. Ja, en dan die verschrikkelijk indringende laatste, tiende plaag.
Hoe heftig, hoe indrukwekkend, hoe hartverscheurend gaat het er daar aan toe.
De HERE zal alle eerstgeborenen, van mens en dier, doden om zo Farao op de knieën te krijgen.

Eerstgeborenen. Diegene waardoor je voor het eerst vader/moeder werd...

Maar denk nu niet dat Israël daar, met de armen over elkaar, naar kan gaan staan kijken. Want opeens gaat déze plaag ook Gosen niet meer voorbij.

Waar plaag 4,5,6,7,8,9 aan Gosen voorbij gingen is dat nu niet meer zo.

Ook in Gosen zullen alle eerstgeborenen worden gedood!

Tenzij... er bloed aan de deurposten gestreken is.

Bloed van het lam. Alleen dan zal God sparend voorbijgaan.

Er werd Pascha gevierd in Gosen en Pascha betekent ook 'sparend voorbij gaan'...

Het vlees van het lam moest worden gegeten. Ongegist brood moest worden gegeten omdat je daarna haastig opeens weg moet.

Met je kleren al aan en je stok in je hand om... als het zover is... opeens weg te kunnen gaan.

Dus niets geen passiviteit als het gaat om het volk van God.

Op geen enkele manier verbondsautomatisme.

Zij moesten geloven dat de HERE dit in deze nacht ging doen.

Zij moesten het lam eten en bloed aan de deur doen anders kwam het ook met hen niet goed. Geloof en daadkracht waren nodig. Het is vandaag niet anders.

Herken je daar iets van? Lukt het je steeds weer opnieuw?

Het reddende werk van de HERE gaat nooit buiten jezelf om.

Vraag dagelijks aan de Here God om zijn kracht, om geloof, om wijsheid.

Ja, en wat een drama in Egypte.....

We moeten maar niet doen alsof we dat niet gehoord/gelezen hebben.

Er vallen duizenden doden. Onder de mensen in Egypte en onder hun vee.

Niet alleen in het paleis maar het ging door alle lagen van de bevolking heen: niemand uitgezonderd.

Is dat nou nodig? Is dat nu die God die liefde is? Is dat wel eerlijk?

Als je God niet goed kent wordt Hij zomaar een tiran die naar willekeur vermoordt.

Als je Hem wel goed kent kan het nog knagen en lastig zijn. Neem dat gevoel serieus en leef er niet aan voorbij.

Daar wil ik wel wat over zeggen maar ik begin ermee te zeggen dat de HERE groter en machtiger en wijzer en liefdevoller is dan alles wat ik kan begrijpen.

Hij is mij hier veel te groot om te begrijpen en te doorgronden....

Daarnaast wil ik wel duidelijk zeggen dat dit de schuld is van de Farao, en op de achtergrond de schuld van de satan. Dus.... niet van de HERE!

De Farao trekt in zijn blinde woede zijn eigen volk mee in de ellende.

En dan nog wat: tijdens de afgelopen rampen gingen toen ook de Egyptenaren zelf tegen Farao in. Sommigen haalden zelf ook hun vee binnen toen er grote hagelstenen vielen.

En ook toen zij zeiden: 'Hebt u niet door dat hun god hier achter zit? Laat hen toch gaan. Ziet u nu nog niet dat wij zo te gronde gaan?', zo in Exodus 10:7.

Er ontstond ook respect voor Mozes bij de Egyptenaren, lees ik in Exodus 11:3.

Maar het verhaal gaat nog verder.

En in Exodus 12:38 lezen we dat er nog heel wat niet-Israëlieten zijn meegegaan met de uittocht. De genade van God is niet beperkt tot zijn volk alleen. Goed onthouden!

Gods genade is ruimhartig. Hij is niet uit op de dood van een zondaar!

Wel moeten zij zich dan ook laten besnijden om op die wijze ook deel te krijgen aan het verbond dat God met zijn volk had gesloten. Alleen zo konden ook zij erbij horen.

Een daad van geloof was nodig.

Blok 4. Het is de dwaasheid van het ongeloof dat Faraó maar steeds volhield.

Verstard in zijn fanatisme. Blind voor de werkelijkheid.

Het gaat hier in deze geschiedenis om het rijk van God en het rijk van de satan.

Het rijk van het leven en het rijk van de dood.

En er was toen en is vandaag een enorme strijd aan de gang.

De dwaasheid van het ongeloof is dat de duivel weet dat hij zal verliezen en nog weinig tijd heeft en toch maar door blijft gaan met zijn duivelse destructieve fanatisme...

De satan wil als god zijn. Vanaf het moment dat hij van zijn plaats als geschapen engel viel. En telkens schakelt hij zijn gevaarlijke knechtjes daar voor in.

In Genesis 11 gaan mensen in Babel een toren bouwen tot in de hemel.

Althans, dat proberen zij omdat ze als god willen zijn.

En in de tijd van Daniel was het niet anders. In Daniel 11 komen we ook de gedachte tegen dat koningen willen zijn als goden.

En hoe vaak laten ook vandaag machthebbers zich niet aanbidden als goden?

Hoeveel machtsmisbruik is er ook niet vandaag en hoe dient het rijk van de dood zich ook vandaag uit, met alle moderne varianten op dat oude thema van als god willen zijn?

Dus er is hier in Exodus meer aan de hand dan een eigenwijze koning die het wel makkelijk vindt om slaven te hebben voor de zware klusjes!

En juist daarom verhardt de HERE het hart van de farao om uiteindelijk in die indrukwekkende uittocht te laten zien wie Hij is!

Hij is de enige, levende God. Hij is Degene die erbij zal zijn.

Ik ben er bij. Ik ben. Ik ben die Ik ben.

Ik ga mijn eigen kinderen sparend voorbij en mijn tegenstander zal het weten!

Dat kunnen we iets verderop in de Bijbel ontdekken als Israël op het punt staat om het beloofde land binnen te vallen.

Dan vraagt Rachab om genade. Voor haar en haar familie. En dat krijgt ze ook want onze God is een ruimhartige, liefdevolle God.

En Rachab legt uit dat iedereen in Kanaán siddert van angst voor die bijzondere, machtige God (Jozua 2). Groot is Hij; wat een God is Hij! HERE is zijn Naam.

Blok 5. In de Bijbel kun je geregeld patronen ontdekken. Grondpatronen.

Bijv. bij de ark van Noach. Op het nippertje gered door water heen..

Die bevrijding uit Egypte door de verdrukking heen is er ook zo eentje en daarover gaat het vaker in de Bijbel.

Dat is vandaag nog net zo en in Openbaringen 15 en 16 ontdek je als het ware opnieuw de plagen, de rampen waarmee Egypte geteisterd werd omdat zij opstonden tegen God.

En de ruiter op het witte paard uit Openbaringen 19 die reddend aanwezig is staat voor God Zelf en voor zijn Zoon.

Door deze geschiedenis in Exodus en door de wereldgeschiedenis wil de HERE duidelijk maken dat Hij de machtige, de machtigste Bevrijder is die het opneemt voor zijn kinderen en die zijn kinderen veilig Thuis zal brengen. Eindelijk Thuis. Gelukkig maar! En hoe bemoedigend vandaag voor hen die vervolgd en verdrukt worden. Die zich zo herkennen in het verdrukte volk van Israël in Egypte. En zo kun je ook een patroon zien in de gedachte dat het volk uit de slavernij bevrijd wordt en op weg is naar het beloofde land. Zo is het ook met ons vandaag. Op weg naar het beloofde land. En onderweg vieren we dat we bij deze God mogen horen. En vieren we over twee weken Avondmaal. Gewoon, omdat het moet. Want anders zou je het zomaar weer vergeten. Kijk maar naar het volk Israël. Nog maar net uit Egypte weg en het gemopper begint al. En over een tijd, nog maar net op de Sinaï met God getrouwd (de 10 geboden ontvangen om in vrijheid te kunnen blijven leven), of ze gaan alweer vreemd. En daarom vieren we nog altijd Avondmaal in de christelijke kerk en mogen we het Paaslam eten.

Dat moet je gelovig en daadkrachtig doen. Van je stoel af, naar voren. Ternauwernood gered. Dat is wat je viert. Ik heb deze week wat geleerd. Want zelf heb ik vaak gezegd dat ik niet zo heel graag Avondmaal vier in de kerk. En ik vind het nog niet zo makkelijk. Dan heb ik het vooral over de manier en de vorm. En of het niet te saai is voor de kinderen en of het niet meer van hetzelfde is en of Maar toen ik deze geschiedenis weer op me af zag komen heb ik wat ontdekt. Dat er een soort eindeloze herhaling inzigt. Gedenken hoeft niet grappig te zijn, hoeft niet elke keer origineel te zijn. Gedenken is gewoon weer er intens bij stil staan wat er gebeurd is en wat dit ook voor jou vandaag betekent. Bittere kruiden betekende dat het niet echt heel lekker was. Dat je altijd een nacht moet waken omdat de HERE over zijn volk waakte is ook niet bepaald gezellig. Maar daar gaat het dus blijkbaar niet om. Dat kreeg het volk bij de uittocht mee als opdracht: denk erom dat je deze bevrijding heel goed voor ogen blijft houden. En dat vind ik voor vandaag en voor Avondmaal vieren grote winst. Gewoon erbij stil staan dat we op het nippertje aan de dood zijn ontsnapt omdat het Paaslam Jezus Christus zijn leven heeft gegeven. En ik ontdek ook dat het nooit alleen maar iets individueels is. Kijk maar naar die nacht in Gosen. Het lam moest in zijn geheel worden opgediend. En iedereen nam daarvan.

Zoals Paulus in 1Korinthe 10 zegt: omdat het één brood is zijn wij ook één lichaam. Dus samen, als volk, als gemeente van de Here Jezus Christus, als collectief! En tegelijkertijd ook persoonlijk, individueel. Want de zoon moest het zelf ook weer elke keer vragen aan papa: wat betekent dat?

Dat kan ons te denken geven. Waar het bij ons vaak, in mijn ogen te vaak, gaat over liturgie en muziek. Of het wel boeiend en afwisselend genoeg is. Beter is het om elke zondag naar de kerk te gaan en daar vooral te komen vieren dat je op het nippertje aan de dood bent ontsnapt. En je kijkt elkaar vol verwondering aan: jij ook? Gaaf, hè? En dat je jezelf graag aan God wil laten zien en Hem wilt danken! Gewoon omdat het moet.....

Avondmaal vieren. Onderweg zijn naar het beloofde land.
Telkens tussendoor bij brood en wijn een oase onderweg.
En ondertussen gewoon maar de lofzang gaande houden: God aanbidden.
En vieren! Want we zijn op het nippertje bij de dood vandaan gehaald: bevrijd!

En nog wat: luister naar Paulus in 1Korinthe 5: laten we daarom het feest niet vieren met de oude desem van kwaad en ontucht maar met het ongedesemde brood van reinheid en waarheid.

Dat is ook een verwijzing naar die Pascha-viering van toen.

Toen ze snel moesten zijn en dus geen tijd hadden om het brood te laten rijzen.

Maar dat rijzen is eigenlijk een soort gistingsproces, een soort rottingsproces.

Dus, zegt Paulus, daar is geen ruimte meer voor nu we leven als bevrijde kinderen van God.

Het gaat erom om nu het slechte van ons vandaan te houden.

Te streven naar een heilig leven. Toegewijd aan God en mensen.

En liefdevol te vieren dat we vrij zijn. Doe je mee? Amen.